

podnikatele, jímž podle mluvy obecné tak i podle mluvy zákonů (srov. na příklad příbuzné zák. o úrazovém pojištění č. 1/1888 ř. z. nebo zák. čl. XIX:1907) jest osoba, na jejíž účet se provozování děje.

Správnosti tohoto náhledu svědčí ještě tyto úvahy:

Z obsahu a uspořádání § 69 pens. zák. jest patrno, že v bodu 2 upravuje ručení z titulu podnikatelství; kdežto v bodě 1 normuje solidaritu osob, zúčastněných na témž podnikání ve vlastnosti podnikatelské (spolupodnikatelů a dílčích podnikatelů), v bodě 2 — kde staví proti sobě majitele podniku a zaměstnavatele jako dvě různé osoby — upravuje pak případ, kdy zaměstnavatel osob, činných námezdně v určitém podniku, není ve vztahu k tomuto podniku ani podnikatelem ani nájemcem. Také z toho, že zák. vylučuje toto ručení v případě pronajmutí podniku, jest zjevno, že zde nemíní bříme solidárního ručení uvaliti na osoby, které nejsou účastny podnikatelského risika.

Že cit. § 69 odst. 1 bod 2 ukládá ručení podnikateli, potvrzují nepřímě také materiálie zák. Důvodová zpráva k č. 1706 posl. sněmovny praví k cit. § 69 č. 2, že »odpovídá §u 33 odst. 3 větě druhé dosavadního zák.« Paragraf 33 odst. 3 věta 2. dosavadního zák. pens. č. 89/1920 Sb. zní: »Není-li tato osoba (scil. zaměstnavatel) současně majitelem podniku, v němž pojištěnec jest zaměstnán, ručí s ní podnikatel za prémie podle tohoto zák. rukou společnou a nerozdílnou.« Používá tedy výrazu »majitel podniku« a »podnikatel« jako výrazu souznačného.

Výklad, k němuž došel žal. úřad, že výraz »majitel podniku« v cit. § 69 znamená tolik, jako »majitel věcných prostředků sloužících podniku«, vedl by, jak stížnost vhodně upozorňuje, k tomu, že by musili všichni majitelé velkoměstských paláců býti majiteli podniků »biografu, kabaretu, kaváren, barů atd.«, které v budově jsou umístěny i když nejsou účastni podnikatelského risika, že by tedy — nejde-li ovšem o pronájem — také solidárně ručili podle cit. § 69.

Nař. rozhodnutí, jež vycházelo z odchýlného výkladu cit. § 69, bylo proto zrušiti podle § 7 zák. o ss.

Č. 11.867.

Vodní právo: Právní moc vodoprávního konsensu?

(Nález ze dne 24. dubna 1935 č. 15.171/35.)

Věc: S.-ská rafinerie cukru Anglo-československé a Pražské úvěrní banky ve S. (adv. Dr. Jan Fröhlich z Prahy) proti zemskému úřadu v Praze (za zúč. firmu S.-cké mlýny, akciová společnost ve S., adv. Dr. Karel Švábeník) o přenos vodního práva.

Výrok: Nař. rozhodnutí, pokud jím bylo vysloveno, že mlýn v N. získal platné oprávnění na spád 1.40 m, se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: Výměrem osp-é v Nov. Bydžově z 28. dubna 1922 bylo firmě Šimon K. a synové v N., tehdejší majitelce mlýna čp. 42 v N., udě-

leno vodoprávní povolení k výměně dosavadní vodní turbíny za novou turbínu o maximální výkonnosti 28.6 HP a ke zřízení druhé menší turbíny o maxim. výkonnosti 12.2 HP, jakož i k rekonstrukci některých vodních zařízení, mimo jiné i za té podmínky, že se žadateli přiznává pouze takový užitečný spád, který vyplývá z dosavadního stavu oprávnění mlýna na zdýmání vody, konstatovaného výměrem okr. hejtmanství v Nov. Bydžově z 11. listopadu 1892 a že zdýmání vody nad výši 0.92 m nad prahem mlýna žadatelčina je nepřipustné. Dále bylo uvedeno, že pro případ, že by žadatelka chtěla na základě kupní smlouvy využití i vodního oprávnění městské vodárny v N., která je bezprostředně nad řečeným mlýnem, bude nutno v tomto směru předložiti separátní žádost.

Při kolaudačním řízení konaném dne 21. listopadu 1928 bylo konstatováno, že obě turbíny u mlýna v N. byly provedeny »podle schválených plánů«. Při řízení předložil zástupce akc. společnosti S.-cké mlýny ve S., nynější majitelky mlýna v N., opis tržové smlouvy z 24. prosince 1921 resp. ze 17. ledna 1922, podle níž akciová společnost ta koupila městskou vodárnu v N., resp. vodní oprávnění nadržování vody na mlýnské Cidlině na výšku 306 mm nad oprávnění mlýna v N. Zástupce společnosti vznesl současně žádost, aby tento převod majetkový byl poznamenán ve vodní knize u vložky městské vodárny a aby zároveň bylo uznáno oprávnění společnosti k nadržování vody na výšku $920 + 306$ mm při mlýně čp. 42.

Výměrem okr. úřadu v Nov. Bydžově ze 4. prosince 1928 bylo akciové společnosti S.-cké mlýny ve S. sděleno, že vzhledem k příznivému výsledku místního řízení z 21. listopadu 1928 se podle § 97 vod. zák. kolauduje rekonstrukce mlýnského zařízení ve mlýně v N. a že se ve vložce 37 vodní knihy poznamenává, že podle předložené tržové smlouvy se S.-cké mlýny, akc. spol. ve S., staly vlastníky vodního oprávnění t. zv. městské vodárny.

V roce 1929 podala jednak dnešní st-lka, jednak obec S. a řada občanů ve S. u okr. úřadu v N. Bydžově stížnost, že S.-cké mlýny, akc. spol. ve S., nezachovávají přípustnou výšku zdýmání vody u svého mlýna v N., zdýmajíce vodu až do výše býv. vodního oprávnění vodárny v N., ačkoli zrušením této vodárny i vodní oprávnění této vodárny zaniklo.

Okr. úřad v N. Bydžově, vyžádav si ve věci vyjádření a protivyjádření obou stran, provedl dne 31. července 1930 místní řízení a prohlásil výměrem z 29. srpna 1930 vodní právo t. zv. měst. vodárny v N. za zaniklé v podstatě z toho důvodu, že — jak při místním šetření dne 31. července 1930 bylo konstatováno — chybí podstatné součástky vodního díla, které by výkon vodního práva umožňovaly. Městská vodárna neexistovala v době místního šetření u t. zv. K.-ova mlýna dne 21. listopadu 1928, kdy na základě předložené smlouvy byla neprávem považována za existující vodní dílo (cit. nál. ze 4. prosince 1928), kdežto pouhá skutečnost, že držitel mlýna vzdouval vodu na výšku $920 + 306$ mm, nemá pro posouzení věci významu.

Odvolání, které proti rozhodnutí tomuto podaly S.-cké mlýny, akc. spol. ve S., bylo nař. rozhodnutím vyhověno, a bylo vysloveno, že sice vodní oprávnění městské vodárny v N. zaniklo z důvodů uvedených v napadeném výměru, že však spodní mlýn v N. získal platné oprávnění na spád 1.40 m, t. j. na spád přesahující sečtený spád původní plus spád vodárny (920 + 306 mm). V odůvodnění nař. rozhodnutí konstatuje sice žal. úřad, že při komisionálním řízení dne 21. listopadu 1928 bylo zjištěno, že nové turbíny u mlýna zúčastněné strany byly zřízeny na spád 1.40 m, prohlašuje však, že kolaudační výměr okr. úřadu v N. Bydžově ze 4. prosince 1928, jímž bylo majiteli zmíněného mlýna uděleno povolení k užívání turbin na spád 1.40 m, třebaže se nesrovnává s původním konsensem i s formálními předpisy vod. zák., zejména v tom směru, že změna spádu u mlýna čp. 42, vlastníkem mlýna svémocně provedená, nebyla řádně vodoprávně projednána, vešel v právní moc a založil majiteli mlýna určité subjektivní právo. Nař. rozhodnutí je vybudováno na právním názoru, že — ježto není dán případ, kdy by mohlo nastati zrušení kolaudačního výměru z moci úřední podle § 83 vl. nař. č. 8/1928 Sb., — formálně pravoplatné rozhodnutí správního úřadu, vydané v oboru jeho působnosti, nabývá též materiální právní moci a to i tehdy, když obsah jeho je protiprávní buďto proto, že podstatné skutečnosti byly neprávem vzaty za prokázané, nebo proto, že platných právních předpisů nebylo vůbec, nebo bylo-li jich nesprávně použito.

O stížnosti uvažoval nss takto:

Nař. rozhodnutí obsahuje v podstatě dva výroky. Vyslovuje 1. že sice vodní oprávnění měst. vodárny v N. zaniklo, 2. že však mlýn zúčastněné strany získal platné oprávnění na spád 1.40 m na základě pravoplatného výměru okr. úřadu v N. Bydžově ze 4. prosince 1928.

Proti výroku prvému není zúčastněnou stranou, která jedině by se mohla výrokem tím cítiti dotčena, podána stížnost a nemá tedy nss příčiny, ba ani možnosti zabývatí se onou částí stížnosti, v níž se v souhlasu s nař. rozhodnutím dovozuje, že výrok úřadu I. stolice, jímž se právo býv. městské vodárny prohlašuje za uhaslé, je i věcně správný.

Stížnost směřuje jen proti výroku ad 2. — — —

Stížnost obrací se proti tomu, že žal. úřad přiznal cit. kolaudačnímu výměru právní účinnost proti st-lce, čímž jí odepřel právo brániti se proti změně spádu u mlýna v N., jež záleží ve zvýšení tohoto spádu na 1.40 m proti výši 0.92 m, povolené vodoprávním konsensem z 28. dubna 1922. Žal. úřad vycházel při tom z právního názoru, že kolaudační výměr, jímž toto, byť formálně nekonsentované, zvýšení spádu bylo uznáno neprávem za shodné s uděleným vodoprávním konsensem, nabytí materiální právní moci, která tento kolaudační výměr chrání proti všelikému odporu a všem pozdějším změnám.

Nss neměl příčiny řešiti otázku, které vady správního aktu zakládají jeho zmatečnost a odnímají mu způsoblost nabýti materiální právní moci, neboť předpokladem materiální právní moci správního aktu je především jeho právní moc formální. Slušelo tedy předem zkoumati,

zdali cit. kolaudační výměr nabyt proti st-lce formální právní moci. Za tím účelem bylo třeba rozbořem t. zv. kolaudačního výměru zjistiti jeho skutečný právní obsah, při čemž ovšem vnější označení výměru nemůže míti rozhodující význam. Z obsahu správních spisů vychází jasně najevo a je ostatně i mezi stranami nesporno, že uvedený kolaudační výměr obsahuje více než pouhé konstatování, že provedené dílo souhlasí s uděleným konsensem (§ 97 vod. zák.), neboť vedle vlastní kolaudace schvaluje se jím zvýšení spádu nad míru vodoprávním konsensem povolenou. Toto dodatečné schválení se podle své právní povahy rovná změně uděleného vodoprávního konsensu a znamená jeho modifikaci, jež, vyžadující podle § 17 vod. zák. nového vodoprávního konsensu, mohla by býti povolena toliko po novém vodoprávním řízení, provedeném podle §§ 81 a násl. vod. zák. Sluší tudíž právní účinnost zmíněného kolaudačního výměru, pokud obsahuje nový vodoprávní konsens, oproti dnešní st-lce posuzovati podle procesních zásad platných pro vodoprávní konsens.

Podle těchto zásad mohl by však vodoprávní konsens, v kolaudačním výměru latentně obsažený, proti st-lce působiti jen tehdy, kdyby byla bývala řízení toho řádně účastna, k čemuž by bylo, aby mohla nastati prekluse podle § 82 vod. zák., nejméně zapotřebí, aby řízení o zvýšení spádu u mlýna v N. bylo podle § 82 nebo § 83 vod. zák. řádně vyhlášeno —, anebo kdyby st-lce, jež tohoto řízení prokázaně se nezúčastnila, byl býval aspoň kolaudační výměr doručen. To se však nesporně nestalo.

Za tohoto stavu věci nemohl kolaudační výměr proti st-lce ani formálně vejíti v právní moc a není již z tohoto důvodu možno obranu jejích práv proti spornému zvýšení spádu odbýti poukazem na materiální právní moc kolaudačního výměru.

Bylo proto nař. rozhodnutí, pokud je stížností napadáno, zrušiti podle § 7 zák. o ss.

Č. 11.868.

Vodní právo: I. * Vodoprávní úřad je příslušný rozhodovati o nároku obce na ochranu nezbytně nutného množství vody k hašení a zásobování obyvatelstva i tenkrát, vychází-li ohrožení z nakládání s vodou spodní. — II. * Obci přísluší nárok na ochranu nezbytně nutného množství vody k hašení a zásobování obyvatelstva i oproti jakémukoliv nakládání s vodou spodní.

(Nález ze dne 24. dubna 1935 č. 15.210/35.)

Prejudikatura: Boh. A 10.348/33.

Věc: Město K. (adv. Dr. Adolf Harsa z Kladna) proti zemskému úřadu v Praze o ochranu vodních práv.